ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY LAČNOV,

OKRES VSETÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Název vzdělávacího programu:

CESTA KOLEM SVĚTA

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

.....

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Adresa školy: Lačnov 96, 756 12 Horní Lideč

Ředitel školy: Mgr.Hana Salamonová

Koordinátor ŠVP: .....

Kontakty:

telefon: 571 447 910

web: www.zsamslacnov.cz

e-mail: reditelka@zsamslacnov.cz

Identifikační údaje školy:

IČO: 17273609

Zřizovatel školy:

Obec Lačnov

Lačnov 158, 756 12 Horní Lideč

Platnost dokumentu: od 1.9.2023

Projednán pedagogickou radou ..... a školskou radou .....

..... razítko školy

Mgr. Hana Salamonová

Obsah dokumentu:

1. Charakteristika zařízení

2. Klíčové kompetence

3. Cíle zájmového vzdělávání

4. Obsah a zaměření zájmového vzdělávání

5. Formy zájmového vzdělávání

6. Materiální podmínky

7. Ekonomické podmínky

8. Personální podmínky

9. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

10. Podmínky přijímání, doba pobytu a uvolňování žáků

11. Ukončování vzdělávání

12. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

13. Podmínky pro vzdělávání žáku se speciálními vzdělávacími potřebami

14. Podmínky pro činnost žáků nadaných a mimořádně nadaných

15. Délka zájmového vzdělávání

16. Průběh a časový plán zájmového vzdělávání

17. Doba provozu školní družiny

1. Charakteristika zařízení

Školní družina (dále jen ŠD) tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním vyučování, má svá specifika, která ji od vyučování odlišují. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, s možností přípravy na vyučování. Veškerá činnost slouží jako prevence sociálně patologických jevů. Činnost ve všech oblastech je dobrovolná, děti mají možnost vlastního výběru, jak trávit volný čas. U volnočasových a jiných aktivit je důležitá snaha a činnost sama, ne výsledek.

2. Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu docházky do ŠD. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání. V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí:

2.1 Kompetence k učení:

Žák:

- učí se s chutí, započatou práci se snaží dokončit
- vybírá a využívá vhodné způsoby k učení
- kriticky hodnotí své výkony
- klade si otázky a vyhledává na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje
- získané vědomosti dává do souvislostí
- nabyté zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a učení

2.2 Kompetence k řešení problémů:

Žák:

- všímá si dění i problémů a tyto jsou mu motivací k řešení dalších problémů a situací - chápe problém, promýšlí a plánuje řešení problému
- ověřuje správné řešení problému
- rozliší správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení
- je kreativní
- obhajuje svá rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- činnosti dokončuje

2.3 Komunikativní kompetence:

Žák:

- ovládá dobře řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky vyjadřuje vhodně formulovanými větami
- komunikuje bez ostychu
- zapojuje se do diskuze
- vyjadřuje své kladné pocity ve vztahu k sobě i ostatním - naslouchá druhým
- kultivovaně komunikuje

2.4 Sociální a interpersonální kompetence:

Žák:

- plánuje, organizuje, řídí a hodnotí
- odhaduje rizika svých nápadů - k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně nese odpovědnost a důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- podřizuje, prosazuje, přijímá kompromisy, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem jiných lidí
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

2. 5 Občanské kompetence:

Žák:

- uvědomuje si svá práva i práva jiných
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu
- dovede se bránit
- chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí
- respektuje a chrání tradice a kulturní dědictví
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

2.6 Kompetence pracovní:

Žák:

- používá bezpečně materiály, nástroje a pomůcky a vybavení při práci ve školní družině a jejích zájmových kroužcích
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- využívá získané zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- přistupuje k průběhu a výsledkům svých činností také z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých

3. Cíle zájmového vzdělávání

a) Děti si osvojují postoje, které spočívají v úctě k vlastnímu zdraví a zdraví ostatních, praktickým dovednostem chránících zdraví. Harmonicky rozvíjejí tělesné i rozumové schopnosti, vytvářejí životní pohodu, radostným a klidným prostředím podporují zdravý způsob života.

b) Rozvoj správného vztahu a chování k životnímu prostředí. Vnímání všemi smyslovými prožitky a vedení dětí k aktivnímu podílu na tvorbě a ochraně prostředí, ve kterém žijeme.

c) Vytvářet dětem podmínky pro soužití ve společenství ostatních, vést je ke spolupráci i spoluodpovědnosti za své chování. Podporovat rozvoj dětské osobnosti s ohledem na potřeby, zájmy, nadání a rozumové schopnosti, rozvíjet zdravou sebedůvěru.

Obecný cíl – výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka, a to pomocí složek výchovy: rozumové, mravní, tělesné, estetické a pracovní.

Konkrétní cíle – prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování vybavit každé dítě žádoucími vědomostmi, dovednostmi a také postoji, což je práce dlouhodobá

4. Obsah a zaměření zájmového vzdělávání

Zájmová činnost ve ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání a přímo navazuje a doplňuje konkrétní cíle naší školy. ŠD se zaměřuje především na odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Zároveň umožňuje přípravu na vyučování formou kvizů, vědomostních soutěží i přímého vypracování úkolů v daném čase.

Člověk a jeho svět

4.1 Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, orientace v prostoru a čase, odhadnout vzdálenost v čase), beseda o naší vesnici – historie, valašské muzeum. Dodržování lidových tradic a zvyků – Mikuláš, Vánoce (zpívání u jesliček, koledy, výzdoba, výroba přání, vánoční besídka), Velikonoce (výzdoba, výtvarné práce s jarní tématikou, kraslice), exkurze zajímavých míst mapujících život lidí a historii našeho regionu významné osobnosti naší vesnice. Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova.

4.2 Lidé kolem nás

Rodina a její členové, organizace a dělba práce v rodině, zdravé rodinné prostředí, prohloubení citového vztahu v rodině, vyprávění o rodinných tradicích (např. oslavy a svátky). Osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimo slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy, Zkušenosti dětí, práce s internetem a dalšími médii.

4.3 Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas - základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit.

4.4 Rozmanitosti přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, sběr přírodnin, ekologická výchova – ochrana přírody.

4.5 Člověk a jeho zdraví

Poznávání sama sebe, poučení a péče o zdraví a nemoci, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění, dodržování pitného režimu, pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu.

Umění a kultura

Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky- krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky. Umění se vyjádřit verbálně – dramatická výchova, obohacení emocionálního života.

Použití nekonvenčních výtvarných technik, výstavy, nácvik kulturního pásma, dramatizace různých situací, návštěvy kina, divadla.

5. Formy zájmového vzdělávání

• příležitostná výchovně vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost - jedná se o významnější akce celé ŠD, které nejsou zahrnuty do týdenní skladby činnosti

• pravidelná výchovně vzdělávací a zájmová činnost – týdenní skladba zaměstnání, zájmové kroužky při ŠD

• průběžná – nabídka spontánních činností – zahrnuje klidové činnosti po obědě, při pobytu venku po řízené činnosti, části koncových hodin ve ŠD

• osvětová činnost – shromažďujeme a poskytujeme dětem informace v oblasti prevence sociálně patologických jevů (drogy, delikvence, šikana, záškoláctví, rasismus a další)

• individuální – práce s talentovanými dětmi v zájmových útvarech

• odpočinkové činnosti – v klidových činnostech, ale i jako aktivní odpočinek (rekreační, hudební a tělovýchovné chvilky)

• příprava na vyučování – tematické vycházky, didaktické hry a další činnosti, které upevňují a rozšiřují získané vědomosti a poznatky

6. Materiální podmínky

ŠD je součástí základní školy. První oddělení se nachází v přízemí základní školy, druhé oddělení v prostorách 4.třídy. Školní družina je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, audiovizuální technikou, počítači, stolními hrami, knihami a časopisy, sportovním náčiním. Pro činnost v odpoledních hodinách využíváme také tělocvičnu, relaxační místnost, školní hřiště a zahradu, počítačové učebny, školní kuchyňku, hudebnu. Výzdoba je mobilní, účastní se na ní žáci školní družiny a vychovatelka. Výzdoba je obměňována, poskytuje rodičům obraz o práci jejich dětí ve školní družině.

Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s vybavením školní družiny.

Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

7. Ekonomické podmínky

Platba za ŠD činí 60 Kč za měsíc, tj. 600 Kč za rok. Částka je hrazena ve dvou splátkách: září – leden (300 Kč) a únor – červen (300 Kč). Platba za I. pololetí musí být uhrazena do konce října, platba za II. pololetí do konce února. Měsíční výše úplaty není závislá na počtu dní, ve kterých se žák v průběhu měsíce skutečně účastnil činnosti školní družiny. O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případě dětí, žáků nebo studentů se sociálně znevýhodněním nebo zdravotním postižením, rozhoduje ředitel školy.

8. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují plně kvalifikovaná vychovatelka. Odborné znalosti si průběžně prohlubuje v kursech, na různých seminářích a samostudiem.

9. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

ŠD spolupracuje s rodiči v rámci volnočasových aktivit (hudební soutěže, kulturní akce, sportovní aktivity…), dále pak s mateřskou školou Lačnov, praktickou školou Horní Lideč, školní družiny v okolních vesnicích, Policií ČR, ZUŠ, DDM Smolina, obecním úřadem.

10. Podmínky přijímání, doba pobytu a uvolňování žáků

ŠD je určena žákům 1. stupně. Oddělení ŠD se naplňuje do počtu 30 žáků. O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Do školní družiny se přijímají děti na základě vyplněného zápisního lístku, jehož součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze ŠD.

Doba pobytu žáka je dána časem, který rodiče uvedli na zápisním lístku.

Uvolnění mimo dobu vyznačenou na zápisním lístku je povoleno na základě předem předložené písemné žádosti zákonného zástupce žáka, která je označena datem, dobou od kdy do kdy nepřítomnost žáka bude trvat a podpisem žadatele.

Činností družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků stanovený pro oddělení - např. dočasné umístění žáků z vyšších tříd, pokud to vyžaduje organizace výuky (dělené vyučovací hodiny, přerušení výuky, apod.).

11. Ukončování vzdělávání

Odhlášení žáka z docházky do činností školní družiny oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce ŠD. O vyloučení z docházky do ŠD rozhodně ředitel školy.

12. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina je součástí základní školy, a proto bude zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí zajišťováno v rámci školy. Školní řád stanoví obecně pravidla chování dětí a ostatní podmínky jsou zařazeny do vnitřního řádu školní družiny.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura režimu s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem a skladbou zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostor podle platných norem
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře

Psychosomatické podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast dětí na životě družiny
- včasná informovanost dětí a jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím životě.

Pedagog sleduje zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů jeho zákonné zástupce a vedení školy. Nemocný žák může být odeslán k lékařskému vyšetření či ošetření jen v doprovodu dospělé osoby.

Zaměstnanci školského zařízení poskytnou při úrazu žákovi první pomoc, informují zákonné zástupce, případně zajistí jeho ošetření lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dozvěděl první.

V okamžiku, kdy rodič nebo osoba uvedená v zápisovém lístku převezme dítě ze školní družiny, přebírá za něj plnou odpovědnost ve smyslu jeho bezpečnosti a ochrany zdraví.

13. Podmínky pro vzdělávání žáku se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich podpůrného opatření při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná individuální pozornost.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem podpory a forem práce. Vychovatelka je seznámena se závěry doporučení pro žáka vydaného školským poradenským zařízením. Poskytování podpůrných opatření vychovatelka ŠD ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. Pokud jsou daná opatření dostatečná, vychovatelé ŠD nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- začlenění do všech aktivit školní družiny v nejvyšší možné míře
- podpůrná opatření k začlenění do činností – speciální pomůcky, individuální péče
- činnosti respektující možnosti žáka – činnosti shodné na úrovni žáka
- specifické činnosti s cílem reedukační péče o žáka

14. Podmínky pro činnost žáků nadaných a mimořádně nadaných

Rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků je zajištěn vytvářením podmínek k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, přístupu k internetu, individuální prací se žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti.

Vychovatelka spolupracuje s výchovnou poradkyní, především při stanovení vhodných forem podpory a forem práce, jsou seznámeny se závěry doporučení pro žáka vydaného školským poradenským zařízením. Poskytování podpůrných opatření vychovatelka ŠD ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocují. Pokud jsou daná opatření dostatečná, vychovatelka ŠD nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Žákům nadaným a mimořádně nadaným bude podle stupně a charakteru jejich podpůrného opatření při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná individuální pozornost a ŠD jim bude nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

Vhodné zájmové aktivity:

- literární a dramatická tvořivost, výtvarná tvořivost,
- realizace pohybových aktivit,
- umožnění vedení ostatních dětí, umožnění realizovat řízení kolektivu

15. Délka zájmového vzdělávání

Školní vzdělávací plán ŠD je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro žáky 1. stupně základní školy. Časový plán zahrnuje činnosti, ze kterých budeme vybírat podle aktuálního složení oddělení. Příležitostné akce realizujeme v rámci celé družiny během celého výchovně vzdělávacího cyklu.

16. Průběh a časový plán zájmového vzdělávání

Obsah práce ŠD a její časový obsah je rozdělen dle ročních období – jednotlivé bloky odpovídají specifikům a významným událostem v daných obdobích.

Hlavní aktivity a tradiční akce školní družiny ZŠ Lačnov:

Podzim (září, říjen, listopad)

- slavnostní zahájení školního roku
- uvítání dětí ve školní družině
- seznámení dětí s vnitřním řádem ŠD, zápis do třídní knihy
- poučení dětí o dodržování pravidel bezpečnosti, při vycházkách a hraní
- sběr šípků, kaštanů, žaludů a jiných podzimních přírodnin
- malování na chodníku
- vycházka do přírody
- stavění obrázků z přírodnin
- sběr papíru
- návštěva knihovny
- drakiáda

- uspávání broučků a berušek
- návštěva hřbitova v rámci dušiček
- protidrogová prevence – beseda
- turnaj ve stolních hrách
- základy první pomoci

Zima (prosinec, leden únor)

- Mikulášská nadílka
- pečení perníčků
- příprava dárků pro rodiče a sourozence
- výroba dárků pro seniory
- výtvarná dílna
- posezení u vánočního stromku
- soutěžní hry na sněhu
- návštěva ekologického centra (Kosenka, Envicentrum, valašský betlém Horní Lideč)
- lidové tradice na Valašsku – místní valašské muzeum
- turnaj ve stolních hrách
- soutěž v bobování
- soutěž o nejkrásnějšího sněhuláka
- návštěva knihovny
- výroba krmítek pro ptáčky
- vycházka ke krmítku v lese
- karneval
- masopustní masky, povídání o tradici
- návštěva DDM Smolina

Jaro (březen, duben, květen)

- vynášení Moreny
- otvírání studánky

- probouzení broučků a berušek
- výtvarná soutěž - jaro
- návštěva knihovny
- turnaj v kuželkách
- Kosenka, muzeum vypálených usedlostí Vařákovy paseky Lačnov – velikonoční zvyky a obyčeje
- Velikonoce na Valašsku – výtvarná dílna, výstava
- návštěva místního valašského muzea
- přírodovědná hry v lese
- práce s přírodním materiálem, práce s květinami
- dopravní soutěž
- sběr papíru
- soutěž se zdravotní tématikou
- Den vody
- Den Země
- návštěva DDM
- poznávání chráněných rostlin
- sportovní soutěže

Léto (červen)

- Den dětí
- týden plných her
- sportovní hry na hřišti
- návštěva knihovny
- hra - hledání pokladu
- výstava výtvarných prací
- celodenní výlet ŠD
- posezení u táboráku

Kromě hlavních akcí se v nabídce pro děti objevují i akce příležitostné. Vychovatelka má dostatek prostoru k tvořivé práci, může ji volně přizpůsobovat konkrétním žákům a upravovat ji v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s aktuálními zájmy.

17. Doba provozu školní družiny

6:15 – 7:30 hod. ranní družina (odpočinková činnost dle zájmu)

11:40 – 13:30 hygiena, oběd, sebeobslužná činnost, odpočinková a zájmová činnost

13:30 – 14:30 rekreační činnost – vycházka, sportovní areál, tělocvična

14:30 – 16:00 zájmová činnost, volná činnost dle výběru dětí, přípravy na vyučování formou didaktických her, kvízů, křížovek, rébusů, aktivit, činností apod.

Doplnění - pravidla, povinnosti žáka:

Žák chodí do školní družiny pravidelně a včas, podle údajů zápisového lístku a účastní se činností organizovaných školní družinou.

2) Žák nesmí při činnostech školní družiny pořizovat videonahrávky, audionahrávky ani fotografovat.

3) Zjistí-li ztrátu či poškození osobní věci, tuto skutečnost neprodleně ohlásit vychovatelce školní družiny v den, kdy ke ztrátě či poškození došlo.

4) Žák se do školní družiny přezouvá a přezůvky udržuje ve stavu, který neohrožuje jeho zdraví.

5) Během vycházky a pobytu venku má žák své oblečení uložené v šatně a aktovku ve školní družině. Za mobilní telefon a přinesené hračky školní družina neručí.

6) Žák bez vědomí vychovatelky školní družinu neopouští. Za žáka, který byl ve škole a do školní družiny se nedostavil, vychovatelka neodpovídá.

7) Žák udržuje školní družinu i ostatní využívané prostory v čistotě a pořádku.

8) Žák se chová tak, aby neohrozil zdraví svoje ani jiných osob a chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek). Porušení tohoto zákazu je vždy závažným porušením vnitřního řádu školní družiny.

9) Žák ohlásí vychovatelce případně jinému pedagogickému pracovníkovi okamžitě bez zbytečného odkladu každý úraz nebo vzniklou škody, ke kterým došlo v souvislosti s činností družiny.

10) Žák nepoužívá mezi ostatními žáky a vůči dospělým osobám hrubá a vulgární slova, urážky, psychického a fyzického násilí.